

Kaj še lahko prispeva raziskava ledinskih in hišnih imen

Maruša Brozovič

Cobiss: 1.02

Namen tega prispevka je na kratko povzeti in na posameznih primerih ponazoriti potek in rezultate raziskave ledinskih in hišnih imen v vasi Selšček, predvsem pa izpostaviti tisto, kar v naslov ni zajeto, a je prav tako pomemben metodološki, gradivski in kulturološki prispevek k osnovni raziskavi, nastal v sinergiji med raziskovalcem, informatorji, mentorji in še kom.

Ključne besede: ledinska imena, hišna imena, potek raziskovalne diplomske naloge, mentorstvo, dodatna vrednost dela

What is the contribution of research on microtoponyms and oconyms?

This article briefly reviews and presents illustrative examples of the process and results of research on microtoponyms and oconyms in Selšček. It also introduces significant methodological, material, and cultural contributions to the basic research that arose in the synergy between the researcher, her informants, her advisors, and others.

Keywords: microtoponyms, oconyms, research process, advisors, added value of work

1 Uvod

Pred kratkim sem opravila raziskavo,¹ katere osrednji namen je bil natančno popisati, pravilno poknjžiti in analizirati ledinska in hišna imena v vasi Selšček, kjer se govori eden od zahodnejših dolenjskih govorov. Selšček leži ob cesti Cerknica–Rakitna na planoti Menišija, ki spada v občino Cerknica, na nadmorski višini 647 metrov. Namen prispevka je na kratko povzeti in na posamičnih primerih ponazoriti potek in rezultate raziskave ledinskih in hišnih imen v vasi Selšček, predvsem pa izpostaviti tisto, kar v naslov ni zajeto, a je prav tako pomemben metodološki, gradivski in kulturološki prispevek k osnovni raziskavi, nastal v sinergiji med raziskovalcem, informatorji, mentorji in še kom.

¹ Prispevek je nastal na osnovi diplomskega dela *Ledinska in hišna imena v vasi Selšček*, ki je nastalo na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani leta 2012 pod mentorstvom red. prof. dr. Vere Smole in somentorstvom doc. dr. Mateja Šeklija. V knjižni obliki je pod istim naslovom izšlo leta 2013 pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete v Ljubljani.

2 Rezultati raziskave

Osemdeset dobljenih ledinskih imen je analiziranih s strukturnega in pomenskomo-
 tivirajočega vidika ter uvrščenih v slovar ledinskih in hišnih imen z etimološko
 razlago in ponazarjalnim besedilnim gradivom, ki je izsek transkibirane-
 ga pogovora z informatorjema.

Strukturna analiza je pokazala, da je najpogostejši tip enobesedno priponsko
 ime – kar četrtnina imen je tvorjenih s pripono nar. *-ca* (mn. *-ce*) → knj. *-ica* (npr.
 nar. [□]*krá:čca* [□]*krá:čce* → knj. *Kratčica, Kratčice*); tudi sicer prevladujejo imena
 ženskega spola (*Cerkvena dolina, Črna mlaka, Daljnjičice, Dolge njive, Golobinka,*
Lipovice itd.). Šestnajst imen ima dvojne oblike: kadar je ime v splošni rabi, je v
 množinski obliki, kadar je potrebna natančnejša opredelitev zemljišča, pa v ednins-
 ki obliki s svojilnim pridevnikom iz hišnega imena lastnika (npr. nar. [□]*krá:čce*
 – [□]*špùolarjeva*/[□]*pouli:čkava*/[□]*vrxava*/[□]*mięuča* ... [□]*krá:čca* → knj. *Kratčice – Špo-*
larjeva/Pavličkova/Vrhova/Mevča ... Kratčica).² Enobesednim enodelnim pripon-
 skim imenom po pogostnosti pojavitve sledijo večbesedna imena z nesvojilnim
 izobčnoimenskim pridevniškim prilastkom (npr. nar. [□]*črna mlá:ka*, [□]*dò:ųge ní:ve*,
[□]*duó:lnę* *lùox*, [□]*glabuó:k 'du*, [□]*ù:čję 'du*, [□]*sí:va glá:va* → knj. *Črna mlaka, Dolge*
njive, Dolnji log, Globoki dol, Volčji dol, Siva glava). S posameznimi primerki so
 evidentirana enobesedna brezponska imena (nastala z izsamostalniško metaforično
 (npr. nar. [□]*xlá:če* → knj. *Hlače*) in nemetaforično izpeljavo (npr. nar. [□]*prù:x* →
 knj. *Pruh*), izpridevniško izpeljavo (nar. [□]*sluóka* → knj. *Sloka*) in s sklapljanjem
 (nar. [□]*nadrì:bjak* < **nad Ri:bjak* → knj. *Nadribjek*), ponska imena s priponskim
 (nar. [□]*očená:šak* → knj. *Očenašek*) ali predponsko-priponskim obrazilom (nar.
[□]*nadbřè:žęncá* → knj. *Nadbřeznica*) ter večbesedna imena, nastala iz predložne
 zveze (nar. [□]*pod vřtam* → knj. *Pod vrtom*), samostalniške besede s samostalniškim
 prilastkom (nar. [□]*břè:įx nad* [□]*má:rkouco* → knj. *Breg nad Markovico*) ali samo-
 stalniške besedne zveze s pridevniškim prilastkom (nesvojilnim izobčnoimenskim
 pridevnikom (nar. [□]*stà:re žà:ge* → knj. *Stare žage*), svojilnim izobčnoimenskim
 pridevnikom (nar. [□]*kri:ževa dolí:na* → knj. *Križeva dolina*) ali svojilnim izosebno-
 imenskim (nar. [□]*brì:narjeų grí:č* → knj. *Brinarjev grič*) in izzemljepisnoimenskim
 pridevnikom (nar. [□]*się:ųska žà:ga* → knj. *Selska žaga*)).

Besede, ki so pomensko motivirale ledinska imena, so večinoma še žive v
 govoru kot občnoimenska poimenovanja. Polovica imen je motiviranih s človeško
 dejavnostjo (*Malenščice*, nar. [□]*má:lęńšce* < nar. *má:lęn* 'mlin'; *Delci*, nar. [□]*dé:ųce*
 < nar. *dě:ųc* 'delec'), sledijo lastnosti tal (*Globoki dol*, nar. [□]*glabuó:k 'du* < nar.
'du dolù: 'velika dolina'), sicer pa so imena nastala iz splošnih lastnosti zemljišča
 (*Široka lokev*, nar. [□]*šruóka luó:ku* < nar. *š'rok šruóka šruó:ku* 'širok'), živalskega
 (*Volčji dol*, nar. [□]*ù:čję 'du* < nar. *vò:ųčję vò:ųčja vò:ųče* 'volčji') in rastlinskega
 sveta (*Zelniki*, nar. [□]*zię:ųnęę* < nar. *ziéle* 'zelje'). Besede **golobinka*, **kolnik*, **loka*,

² S tako natančnim popisom imen bi narastel delež imen, ki imajo v levem določilu izosebno-
 imenski pridevnik. Imen, ki brez izosebnoimenskega svojilnega pridevnika ne obsta-
 jajo, je bilo z raziskavo evidentiranih 9.

**medvednica*, **orlik*, **perunice*, **ribjek*, ki so motivirale nastanek nekaterih ledinskih imen, v govoru ne živijo več kot samostojna občnoimenska poimenovanja.

Zunaj strukturne in pomenskomotivacijske analize je ostalo ime *Cumarovnik* (nar. ^o*cumà:rouṅek*), pri imenih *Golobinka* (nar. ^o*golobì:ṅka*) in *Perunice* (nar. ^o*perú:nce*) je zaradi negotove etimologije namesto etimološko-zgodovinskega poknjiženja uporabljeno glasovno-pravopisno.

Za devetindvajset dobljenih hišnih imen ugotavljamo, da vsa odgovarjajo na vprašanje *kje*, in sicer s strukturnim tipom *Pri* + družinsko ime v *Mmn* ali *Pri* + ime gospodarja v *Med*. Družinsko ime je običajno posamostaljeni svojilni pridevnik (nar. ^o*pər* ^o*əmbrožavəx* → knj. *Pri Ambroževih*), v dveh primerih samostalni (nar. ^o*pər* ^o*bè:ilčəx* → knj. *Pri Beličih*). Tretjino nabora predstavljajo imena z imenom gospodarja v *Med* (nar. ^o*pər* ^o*brì:narjə* → knj. *Pri Brinarju*).

Gospodarjevo ime je običajno podstava za vse nadaljnje tvorbe – ime gospodinje, družinsko ime in svojilne pridevnike (npr. *Špoular* → nar. ^o*špùolar* – ^o*špùolarca* – ^o*špùolarjə* ^o*špùolarjəva* ^o*špùolarjəvu*). V posameznih primerih obstajajo različice z manjšalnico. Ime gospodinje je najpogosteje tvorjeno iz svojilnega pridevnika iz imena gospodarja s pripono nar. *-ka*, (nar. ^o*šmà:kouka* → knj. *Šmakovka*, nar. ^o*prì:moževka* → knj. *Primoževka*), v slabi tretjini primerov iz imena gospodarja s pripono nar. *-ca/-ica* (nar. ^o*mižnarca* → knj. *Mežnarica*; nar. ^o*kovačica* → knj. *Kovačica*).

Pomenska motivacija hišnih imen je v tretjini primerov osebno lastno ime (npr. nar. ^o*pər* ^o*má:rkotavəx* → knj. *Pri Markotovih*), sledi priimek (npr. nar. ^o*pər* ^o*jù:rmanavəx* → knj. *Pri Jurmanovih*), poklic (npr. nar. ^o*pər* ^o*žà:garjevəx* → knj. *Pri Žagarjevih*), osebne lastnosti gospodarja ali vzdevek (npr. ^o*pər* ^o*granà:tə* → knj. *Pri Granati*) in le v dveh primerih položaj hiše (nar. ^o*pər* ^o*kuótoučkavəx* → knj. *Pri Kotovčkovih*). Hišna imena se skozi čas in ob menjavi lastnikov niso spreminjala (npr. hišna št. 29 nar. ^o*pər* ^o*miəučəx* → knj. *Pri Mevčih*, verjetno najprej *Mevc/Mivec*, pozneje *Bonač*, danes *Švigelj*), današnje novogradnje pa ime dobijo iz priimka stanujočih.

3 Metoda in večšine

Za začetek je treba spoznati raziskovalni teren. Iz upravne enote Cerknica sem pridobila najnovejšo katastrsko mapo za katastrsko občino Selšček (iz leta 1977, s samo posameznimi primeri ledinskih imen, ki so večinoma neustrezno poknjižena, nekatera pa še napačno locirana) in se po ozemlju sprehodila z očetom, ki mu je teren blizu in ga dobro pozna, žal pa njegov govor ni ostal narečen in kot tak ni primeren za analizo in za pridobitev pravilne oblike ledinskih imen. Krajši obhod sva ponovili s staro mamo, pri čemer se je izkazalo, da bo še najbolj imena razvozlati v miru za mizo. Stara starša, Ana (roj. Debevec, 1933) in Ivan Obreza (roj. 1930) sta bila moja informatorja, razlagalca imen in pripovedovalca (pol)pretekle zgodovine kraja in prigod iz kmečkega življenja.

Po navodilih, ki jih je za popis imen za svoje študente pripravil Matej Šekli – z vprašalnicami *kaj* (Ied/mn), *kje* (Med/mn), *kam* (Ted/mn), *od kod* (Red/mn) –,

smo na zemljevid vpisali osnovne oblike imen in preverili lego parcel. H krajem sta informatorja rada dodala pripadajoče anekdote ali ljudsko etimologijo imena. Večkrat smo se zapletli pri preprostih vprašanjih, ker sta informatorja v želji pomagati namesto preproste iskane besede uporabila zahtevnejšo razlago – kar se je ob prepisovanju in analizi govora izkazalo kot dobrodošlo, saj se je s širšim naborom besedja večala tudi možnost jezikovne analize in obseg ponazarjalnega gradiva.

Po prvih posnetkih je sledilo zapisovanje besedila z vnašalnim sistemom ZRCola (<http://ZRCola.zrc-sazu.si>), ki omogoča pisanje posebnih znakov za narečne glasove. Govor Selščka ima tonemska nasprotja na dolgih zlogih, naglas kratkih zlogov je dinamičen (*xú:da – xru:ška – 'du*), v kratkih naglašanih zlogih, predvsem ob zvočniku, se kaže tendenca po podaljšanju in ti samoglasniki se lahko izgovarjajo poldolgo (*'ta m/'tam*) ali že dolgo (*zdà:j*).

Transkribirano besedilo je služilo za analizo govora, ki je pogoj za ustrezno poknjžjenje imen. Analiza govora je bila narejena predvsem na fonetični ter deloma na oblikoslovni, besedotvorni, besedni, skladenjski in besedilni ravni.

Šele po tako pripravljenih osnovah se lahko osredotočimo na cilje raziskave: natančno dokumentacijo, pravilno poknjžjenje ledinskih in hišnih imen ter etimološko rekonstrukcijo oz. ugotovitev prvotnega pomena za vsako obravnavano ime. Kot zgled za diplomsko delo je služila knjiga Mateja Šeklija *Zemljepisna in osebna lastna imena v kraju Livek in njegovi okolici* (Ljubljana, 2008). Pri umestitvi imen v strukturne tipe in tipov v pomenske kategorije (poimenovani predmet – *kaj?*; lastnost poimenovanega predmeta – *kakšen, kateri?* + poimenovani predmet (p. p.); svojilnost poimenovanega predmeta – *čigav?* + p. p.; nahajanje poimenovanega predmeta – *kje?* + p. p.) in ugotavljanju pomenske motivacije imen (splošne lastnosti zemljišča; lastnosti tal; rastlinstvo; živalstvo; človek) se je bilo treba ponovno obrniti na informatorja in preveriti obstoj besed, ki so motivirale nastanek ledinskih in hišnih imen. Pri iskanju izvora sta bila v veliko pomoč tudi mentorica in somentor, in sicer s predlogi, v katero smer spraševati dalje, ter z bistrim spregledom besed, ki so se skozi čas spremenile. Tako so se npr. *Kolniščice* iz ljudskega etimologiziranja, da so tam 'oral s konji', s spraševanjem v pravi smeri (poznate besedo *kolnik?*) iz *Konišč*³ spremenile v pravilno poknjženo ime:

Kolniščice -0 ž mn. ▶ ^o*koɯni:šce* (Rmn s ^o*koɯni:šc*, Tmn na ^o*koɯni:šce*, Mmn na ^o*koɯni:šcax*) ▶▶ **Kolniščica** -e ž ▶ ^o*koɯni:šca* (Red s ^o*koɯni:šce*, Ted na ^o*koɯni:šco*, Med na ^o*koɯni:šceɟ*); prostrano območje travnatih površin tik pod *Gmajnami*, preko katerih pelje utrjen kolovoz, *kolnik. Po ljudski etimologiji naj bi ime nastalo iz besede *konj*, tudi ime utrjene kolovozne poti, tam naj bi *vozili s konji*. Vendar nam naglas kaže drugače. Če bi ime nastalo iz besede občnoim. nar. *'kojn kúó:jna* m 'konj', knj. *kònj kónja* 'konj, domača žival, ki se goji zaradi vprege in ježe' < psl. **końb końá* 'konj' (SSKJ; Snój 2009: 302; Bezlaj II: 6263), bi se ime glasilo ***kójnšćica* < psl. ***kòńbšćica* < psl. **końbšćica*, po zgledu tvorjenk npr. psl. **kòńbškŭjŭ*. Naše ledinsko ime se glasi *Koɯni:šca* in je nastalo iz občnoim. nar. ***koɯni:šca* 'kjer je kolnik', kar je nastalo iz občnoim. nar. *kujní:k -a* m, po ljudskoetimološki razlagi nastalem iz **koɯni:k* 'kolnik, utrjena gozdna pot', knj. *kolnik -a* m 'kolovoz' < psl.

³ Tako na katastrski mapi k. o. Selšček, 1977.

**kolbnik* **kolbniká*, kar je izpeljano iz nar. *kolù: koliesá* 'kolo', knj. *kolô kolêsa* < psl. **kòlo *kòlese*, torej z naglasnim mestom na drugem zlogu besedotvorne osnove (Šekli 2008: 83; Bezljaj II: 58; Snj 2009: 293; Badjura 1953: 285).

[Ana:] zètù: k-so s kù:jnè orà:lè.

[Ivan:] tù: vé:im, u guòzdè, dà prà:vjo gotuóvëm potè:m kujni:kè – 'tam k-je s kuò:jnam 'šu, dà je zvlè:iku, d-je pàrvlè:iku lè:is do puóte, dà ga je lèxkù: nalù:žu.

Najobsežnejši del diplomskega dela je slovar ledinskih imen, ki je nastajal s pomočjo etimoloških slovarjev in izbranih člankov na temo ledinskih in hišnih imen. Za hišna imena je bila narejena preglednica, v kateri so pripisana pripadajočim hišnim številkam, navedeni pa so tudi ime gospodarja, gospodarice, družinsko ime in svojilni pridevnik za vse spole.

Popisana ledinska in hišna imena imajo svoj pomen v konkretni zunajjezikovni stvarnosti, zato je smiselna priloga k delu zemljevid. Podlaga za zemljevid hišnih imen je bil zemljevid iz elektronskega Telefonskega imenika Slovenije, na njem pa so bile označene hišne številke, ki služijo kot ključ, po katerem v sledeči razpredelnici najdemo imena. Zemljevid ledinskih imen je bil sestavljen iz digitalnih ortofotografij v merilu 1 : 5000, dostopnih na spletnem naslovu zemljevid.najdi.si. Na zemljevid so bila po natančnem sestavljanju vpisana imena s programom Photoshop. Postavljena so na ustrezno lokacijo in velikosti prilagojeno razširjena ali pomanjšana. Glasovno-pravopisno poknjžena imena so tiskana ležeče. Zemljevid je po ročni predlogi računalniško sestavil Marko Brozovič ob sprotnem pregledovanju avtorice.

K diplomskemu delu je bila dodana še ena priloga: zgoščenska z izbranimi posnetki, ki so nastali v času raziskovanja imen. Izbranih je nekaj daljših posnetkov (npr. Razlaga hišnih imen I), na katerih se poleg narečnega govora lepo izkazujejo značilnosti govorjenega jezika s premolki, miselnimi preskoki, dopolnjevanjem in razlagami, poleg njih pa kratki anekdotični posnetki (npr. Golobinka in Ribničan). Za obdelavo posnetkov in njihov zapis sem uporabljala program Audacity 1.2.6.

4 Dodatna vrednost dela

Besedilo je temelj za analizo govora in nabor ne samo lastnega imenja, ampak tudi obče leksičnega gradiva, skozenj pa se odpira pogled v preteklost, v duhovno in materialno kulturo kraja. Za primer si poglejmo naslednji geselski članek:

Bikovec -a m ► ^o*bəkò:uc* (Red z ^o*bəkò:uca*, Ted u ^o*bəkò:uc*, Med u ^o*bəkò:uce*); močvirnat travnik v Logeh. *Bikovec* verjetno 'prostor, kjer raste bik, bičje', iz občnoim. nar. *bí:ka -e* ž 'trsje, močvirsko rastlinje; šaš', knj. *bíčje* 'skupina rastlin bičkov' domnevno psl. **býčbje* 'bikova rastlina' z obrazilom svojilnega pridevnika nar. *-ou/-eu*, knj. *-ov/-ev* < psl. **-ouь* in pripona nar. *-c*, knj. *-æ* < psl. *-bc-b*, ki označuje nosilnik lastnosti (SSKJ; Snj 2009: 40; Bezljaj I: 16, 20, 21; Šekli 2011).

[Ana:] mì: smo učà:sèx, kè smo se šli: kuópat, pa smo bí:ko nabí:ralè, 'ne. tù: je tòrsje. vá:iš kugà:, kè mà:jo tiste mjè:tle guó:r. pa smo na kuò:nc odré:žalè, je pa p'rou quóttlu, tokù: kukər ene ší:pce. in smo u bú:taro zvezá:lè pa smo se učì:lè plà:vat. smo se pàrvézá:lè na kuò:ncè pa smo tokù:, na pà:s dá:iłè.

Ob prvotnem nepoznavanju in ugibanju, da bi mogoče ime kazalo na povezavo z bikom, sem po nasvetu mentorjev potipala o rastlini *beka*, *bika* – vprašanje je prineslo pravi odgovor, hkrati pa še utrinek iz babičinega otroštva. Na posnetkih se je znašlo mnogo takšnih biserov iz preteklosti, ki se danes zdijo neverjetni in prav zato še posebej dragoceni. Informatorja sta me, čeprav mimo teme mojega raziskovanja, vedno znova poučevala o starem kmečkem orodju in pripomočkih ter njihovi uporabi in mi jih kazala v živo; tako sem spoznala npr. *mierneḱ* 'mernik', *sjà:vęncó* 'sejalnica', *rešjé:tu* 'rešeto', *vè:įgęncó* 'vejalnica' ipd. Če sta le mogla, sta povedala anekdoto o zemljišču ali postregla s preprostim rodovnikom hišnega imena in domnevami o pomenu – npr.

[Ivan:] ži:tnęę so pəršli: iz ^oboroúní:ce, prè:j je pəršù: pa tà:m od ^oliti:je, [...] k-je blù: pa t'le naprù:dej, je pəršù: pa səm pogliédat, mə je blù: pa ušieč, pa pocé:įnę je blù:, je pa tà:m prodà:ų pa ^osiéuščę kú:pu, puó:l je pa t'le us'tou.

V živahnih pripovedih o otroštvu in nedavni preteklosti oživijo že skoraj pozabljene domače (starinske) besede (npr. nar. *bər'žej* 'najbrž', danes pogosteje nar. *nà:rbərš*), samoglasniki, ki so se pri večini prebivalstva že zožili in tako postali manj krajevno zaznamovani, pa se pojavijo v stari narečni podobi (*á:i > e:i, ąr > ər, ie > ię*). Za pripovedmi se skriva bogat miselni svet, vpet v krščansko kmečko življenje, prepleten s spomini na skromno, a živahno otroštvo, na grozovito vojno, na odraslo in trdo življenje po njej, kjer je kmečka pamet našla poti, da je bilo življenje znosnejše. Zgovoren je primer, ki govori o majhni, a za lastnika pomembni parceli:

[Ana:] 'ljas səm bla na ^ozavərtəncę, pa je ^oková:čęu à:tęk imù: rù:ncó 'rovnico', na rù:ncj je guó:r obé:įsu pa eno kà:nglo pa maų zjé:mle nüotrę, ų ruó:k je niésu pa eno čiešpo, s koreni:no. səm rjé:kla: »i kà:m pa griéste?« »griem kę, na ^oočená:šęk guó:rę na ruóp eno čiešpo ųsa'dęt, də se ne búojo drù:gę lasti:lę, də je ni:xovu, kə je ná:še!« 'no, in je niésu zjé:mlo – vé:įš, də je blu slabù:, k-je müogu ų kà:nglę zjé:mlo 'nest. [Maruša:] *Zakaj se potem reče Očenašek?* [Ana:] jà:, tok so rjé:klj, də če grięš po tistę pacé:lę, də 'lix ot kuó:nca do krá:ja 'lix en očená:š odmuóleş, túojsna parcé:la je, pa so rjé:klę ^oočená:šęk.

Za diplomsko delo se je torej nabrala bogata gradivska osnova, s katero je ustvarjeno izhodišče za morebitne nadaljnje raziskave, ki pa za zdaj služi dokumentiranju narečnega govora v vasi Selšček in popisu zemljepisnega imenja. Brez ustrezne obdelave bi besedila ostala transkribirani posnetki na temo ledinskih in hišnih imen. *Kratčice* so postale očitno kratke, *Sloka* usločena, na *Bikovcu* še vedno raste bika in *Mrzlek* ima ledeno mrzlo vodo. Svet naših prednikov je očarljivo resničen: *nomen est omen* se potrjuje vedno znova, imena pa so kot portretne fotografije tistega, kar poimenujejo – so najbolj vezana na kraj in zato najbolj pravičen pomnik nekdanjega stanja jezika, mišljenja ljudi in njihovih asociacij. Ledinska imena so selektivno ohranjena med prebivalci vasi. Določena so postala posplošena na širši del, kot ga v resnici zajemajo (npr. *Kolniščice*) – ta so znana vsem, medtem ko je natančnejša

razdrobljenost ozemelj in imen znana le starejšim. Želim si, da bi opravljeni popis prispeval k ohranjanju in zavedanju bogate dote, dobljene od prednikov. Če ledinskimi imenom kaže slabše, je za hišna imena položaj za kanec boljši – starejši obvezno predstavljajo osebe, razlagajo dogodke s hišnimi imeni, mlajšim služijo kot vzdevki, vzeti iz rodovnika prednikov.

5 Sklep

Kaj torej še lahko prispeva raziskava ledinskih in hišnih imen? V prvi vrsti so vidni rezultati raziskave v obliki urejenega popisa ledinskih in hišnih imen raziskovanega kraja – slovar imenja z etimologijo, pomenskomotivacijska in strukturna analiza ter sama analiza govora kot podlaga za pravilno poknjžjenje imen. Pridobljeni nabor imen je umeščen na zemljevida ledinskih in hišnih imen.

Hkrati z napredovanjem dela raziskovalec pridobiva vedno nove večšine – vodenje pogovora z informatorji, zapis in obdelava posnetkov ter izdelava zemljevida. Tovrstno raziskovanje nujno nastaja v sodelovanju z drugimi, v prvi vrsti z informatorji, mentorji in vsemi, ki s tehnično ali idejno pomočjo pripomorejo k zaključeni celoti raziskave.

Zapisanega in nerazvrščenega ostane mnogo gradiva, ki tematsko ne pripada raziskavi imenja, je pa pomemben del materialne in kulturne dediščine kraja.

Tovrsten tip raziskave raziskovalca poveže s krajem in vaščani ter mu približa svet prednikov in njihovih miselnih povezav, ki so botrovale nastanku ledinskih in hišnih imen.

Literatura

- Badjura 1953 = Rudolf Badjura, *Ljudska geografija: terensko izrazoslovje*, Ljubljana: DZS, 1953.
- Bezljaj I = France Bezljaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika I: A–J*, Ljubljana: Mladinska knjiga, 1976.
- Bezljaj II = France Bezljaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika II: K–O*, Ljubljana: Mladinska knjiga, 1982.
- Snoj 2009 = Marko Snój, *Slovenski etimološki slovar*, Ljubljana: Modrijan, 2009.
- SSKJ = *Slovar slovenskega knjižnega jezika I–V*, Ljubljana: SAZU oz. ZRC SAZU (izd.) – DZS (zal.), 1970–1991 (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>).
- Šekli 2008 = Matej Šekli, *Zemljepisna in osebna lastna imena v kraju Livek in njegovi oklici*, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2008 (*Linguistica et philologica* 22).
- Šekli 2011 = Matej Šekli, Besedotvorje (pra)slovanskega glagola v primerjalnojezikoslovni luči, *Filološke pripombe* 9 (2011), št. 1, 129–146 (<http://philologicalstudies.org>).

What is the contribution of research on microtoponyms and oconyms?

Summary

A study was recently carried out in the village of Selšček with the main focus on compiling an accurate list and analysis of microtoponyms and oconyms. One of the western dialects of the Lower Carniola dialect group is spoken in this village, which is located at an elevation of 547 meters, along the main road from Cerknica to Rakitna on the Menišija Plateau in the Municipality of Cerknica. Eighty microtoponyms were analyzed in terms of structure and name-motivation and were included in the lexicographic part of the dissertation alongside microtoponyms and oconyms, including an etymological explanation and transcribed texts of interviews with the informants. These texts are not only essential for dialect analysis and as a source of proper names, but they also present common nouns that offer insight into the past and the village's intangible and material culture. The analysis was carried out after standardization and required knowing the structure of the local dialect. Therefore, a description of the dialect's phonetic and basic morphological features is obligatory. The microtoponyms have their own meaning in a given area, and so it was appropriate to add a map of transcribed names to the study. This kind of work requires much knowledge and skill. There are also some invisible but important aspects of field research, such as feeling at home in the place studied and good relationships with informants, advisors, and other people included.